

Національна академія педагогічних наук України
Міністерство освіти і науки України
Відділення загальної середньої освіти НАПН України
Інститут педагогіки НАПН України
Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija (Республіка Латвія)
LUMEN Conference Center (Румунія)
Sankiri University (Туреччина)
Kirsehir Ahi Evran University (Туреччина)
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

СВІТ ДИДАКТИКИ: ДИДАКТИКА В СУЧАСНОМУ СВІТІ

*Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
присвяченої 30-ій річниці Незалежності України та
95-ій річниці від дня заснування Інституту педагогіки НАПН України*

21-22 вересня 2021 року

Київ - 2021

Національна академія педагогічних наук України
Міністерство освіти і науки України
Відділення загальної середньої освіти НАПН України
Інститут педагогіки НАПН України
Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija (Республіка Латвія)
LUMEN Conference Center (Румунія)
Sankiri University (Туреччина)
Kirsehir Ahi Evran University (Туреччина)
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

«СВІТ ДИДАКТИКИ: ДИДАКТИКА В СУЧАСНОМУ СВІТІ»

**Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

присвяченої 30-ій річниці Незалежності України та
95-ій річниці від дня заснування Інституту педагогіки НАПН України

21-22 вересня 2021 р.

Київ
«Видавництво Людмила»
2021

*Рекомендовано до друку вченою радою Інституту педагогіки НАПН України
(протокол № 12 від 18 жовтня 2021 року)*

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Калініна Людмила Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, вчений секретар Інституту педагогіки НАПН України

Опалюк Тетяна Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

Базиль Людмила Олександрівна, доктор педагогічних наук, доцент, учений секретар Інституту ПТО НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Малихін Олександр Володимирович, доктор педагогічних наук, професор

Арістова Наталія Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор

Попов Роман Анатолійович, доктор педагогічних наук, доцент

Алексєєва Світлана Володимирівна, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник

Шелестова Людмила Володимирівна, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник

Барановська Олена Володимирівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник

Кравчук Ольга Павлівна, кандидат педагогічних наук

Загорулько Марина Олександрівна

Тетик Валентина Романівна

Ліпчевська Інна Леонідівна

С95 Світ дидактики: дидактика в сучасному світі: зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 21-22 вересня 2021 р. / за наук. ред. доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена (академіка) НАПН України О. Топузова; доктора педагогічних наук, професора О. Малихіна. Київ : «Видавництво Людмила», 2021. 247 с.

ISBN 978-617-8071-10-3

До збірника увійшли матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Світ дидактики: дидактика в сучасному світі» (21-22 вересня 2021 р.), присвяченої 30-ій річниці Незалежності України та 95-ій річниці від дня заснування Інституту педагогіки НАПН України.

У матеріалах конференції розглянуто питання теорії і методології сучасних дидактичних процесів; психолого-дидактичних проблем організації освітнього процесу в умовах інформаційного суспільства; тенденцій розвитку сучасної дидактики: зарубіжний досвід; трансформаційних процесів в освіті XXI століття: дистанційне та змішане навчання; формальної, неформальної, інформальної освіти; інноваційних підходів, технологій, методик, методів, прийомів і засобів навчання.

Збірник адресовано науковцям, науково-педагогічним працівникам, педагогам, докторантам, аспірантам, студентам.

УДК 37.02(063)

За зміст публікацій, достовірність інформації, цитат, покликань на літературні джерела відповідальність несуть автори.

ISBN 978-617-8071-10-3

© Інститут педагогіки НАПН України, 2021

© «Видавництво Людмила», 2021

CONTEMPORARY COMMUNICATION AND MULTIMODAL MEANING-MAKING IN LANGUAGE EDUCATION

The rapid development of the latest digital technologies, their total integration into the communication process raises the question of the multimodal nature of communication. Researchers emphasize a high degree of integration of various semiotic resources in the modern communicative process, when it is impossible to separate the verbal component from the paraverbal components.

The objective of this paper is to discuss how a multimodal approach to meaning-making can contribute to language learning.

Multimodality (polycode) is a distinctive feature of human communication, since a person himself/herself is a multimodal being, that is, he/she perceives messages created via a variety of semiotic codes: sound (speech, intonation, timbre, tone, melody, cough, laughter, noise, etc. similar), image (photograph, drawing, illustration, color, font), as well as taste, smell and touch. Multimodal objects are understood as semiotically inhomogeneous units that include different sign codes, both verbal (linguistic) and non-verbal, that is, belonging to other semiotic systems, for example, iconic, sound, tactile, odoric (Anisimova, 2003). We can classify multimodal (polysemiotic) objects. They include creolized texts, images, illustrations, photographs, demotivators, internet memes, stickers, videos.

Nowadays, studies in semiotics are often focused on “texts of a new nature”. In fact, there is a new type of communication, a third one, after oral and written types. It has a great didactic potential.

A multimodal (digital, multimedia) text is fundamentally different from printed books, even if it is provided with colourful pictures. Its semantic range is extremely wide and variable; its individual components (picture, sound, video) can complement and enhance the message written in letters (Kress, 2003, 2010).

By its nature, a multimodal text is closer to oral communication, because an interlocutor is influenced not only by spoken language, but also gestures, facial expressions, physical features, etc.

From this point of view, texts are of particular interest in the practice of teaching English as a foreign language, as they deal with multimodal meaning-making via different semiotic systems. These visual aids have a great didactic potential. “They are interesting and accessible, and also imitate the interpersonal act of communication with elements of spoken dialogue, signs of intimacy, ease, and trust” (Kostomarov, 2010).

The analysis of multimodal texts is based on a variety of methods. The well-known methods are a method of *concept mapping* and a *concept analysis*. As a research methodology, we use the system-functional and socio-cognitive approaches.

The *system-functional approach* considers a language in its connection with a society. First of all, this approach deals with the reasons that prompt the author what statement to choose due to certain linguistic means of expression. The main factor is some function, that they convey aiming at interlocutors’ perception.

According to some scholars, we face social processes that should be analyzed as manifestations of the culture that they also create. Thus, system-functional linguistics focuses on the concept of choice, and the language manifests itself as a network of interrelated options, from which the authors of the statement choose certain linguistic means in accordance with their communicative needs (Jewitt, 2005, 2007).

The *second approach* that we use as a research methodology is a *socio-cognitive approach*. The originator of the theory, van Dijk, explains how social structures may affect and be affected by discourse structures via a theory of social cognition. The integration of cognition and society cannot be related to each other directly. There should be a mediator or interface to make relation between them. The *socio-cognitive* approach allows us to consider the linguistic aspects of polycode “taking into

account the social structures of knowledge and universal cognitive mechanisms behind the processes of mutual adaptation of different codes in the course of discursive activity” (Iriskhanova, 2012), since “the modern theory of polymodality should take into account both grammatical and pragmatic aspects of (poly) modality, as well as sociosemiotic and cognitive”(Iriskhanova, 2012). Meaning making designates the process by which people interpret situations, events, objects, or discourses, in the light of their previous knowledge and experience.

Therefore, an integrated approach for learning and using languages is based on the 4Cs (Language: a fundamental diversity marker, 2021).

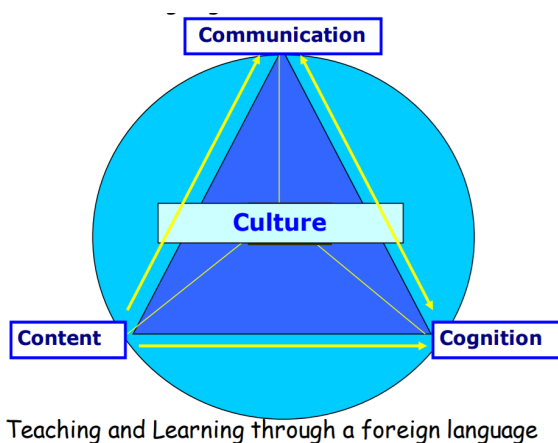

Figure 1.

Despite the different angles of analysis, the common idea for all multimodal studies is about the following postulate. The multimodal approach assumes that the message spreads through all communicative modes. If so, then each mode is only partial constituent of global significance of messages.

Study of the text, including images and sounds, challenges the usual discourse analysis. For instance, Mass Media still often create multimodal texts focusing only on language and ignoring other modes. This fact leads to loss of potential meanings of modern media texts.

Thus, at the present stage of linguistic studies there is an awareness of the need to study linguistic discursive practice via different modes of communication. Research perspectives in the multimodal area are quite broad, since there are many interdisciplinary controversial and disputable issues.

REFERENCES

1. Анисимова, Е. Е. (2003). Лингвистика текста и межкультурная коммуникация (на материале креолизованных текстов): Учеб. пособие для студ. фак. иностр. яз. вузов. Москва: Издательский центр «Академия».
2. Ирисханова, О. К. (2012). Семиотика плаката в социокогнитивном освещении : лейбористы, капиталисты и углеродные следы. Актуальные проблемы английского языкознания : сборник научных статей. К юбилею профессора О. В. Александровой. Москва : МАКС Пресс, 313—335.
3. Костомаров, В. Г. (2010). Дисплейный текст как форма сетевого общения. *Russian Language Journal*, Iss. 60, 141–147.
4. Jewitt, C. (2005). *Technology, literacy and learning: a multimodal approach*. London: Routledge.
5. Jewitt, C. (2007). A multimodal perspective on textuality and contexts. In *Pedagogy, Culture and Society*, 15(3), 275–289. DOI: <https://doi.org/10.1080/14681360701601937>
6. Jewitt, C. (2008). Multimodality and Literacy in School Classrooms. In *Review of Research in Education*, 32(1), 241–267. DOI: <https://doi.org/10.3102/0091732X07310586>
7. Kress, G.(2003). *Literacy in the new media age*. London: Routledge. DOI: <https://doi.org/10.4324/9780203164754>
8. Kress, G. (2010). *Multimodality. A social semiotic approach to contemporary communication*. London: Routledge. DOI: <https://doi.org/10.4324/9780203970034>
9. Language: a fundamental diversity marker. (2021). Retrived from: https://www.ed.ac.uk/files/atoms/files/meaningmaking_language_using_and_language_learning.pdf

Parkhomenko O. Ya., Babenko O. V.	
For and against online and blended learning.....	106
Паламарчук В. Ф.	
Трансформаційні процеси в сучасній освіті: моделі випереджального розвитку.....	108
Пономаренко О. Д.	
Формування читацького інтересу молодших школярів на уроках літературного читання в умовах дистанційного навчання.....	112
Слижук О. А.	
Вивчення сучасної української прози в 5-6 класах гімназії в умовах змішаного навчання.....	115
Собченко Т. М.	
Виклики та перспективи змішаного навчання в закладах вищої освіти України.....	117
Трубачева С. Е.	
Дидактичні принципи в проєктуванні змішаного навчання.....	119
Франчук Т. Й.	
Проєктні технології як засіб самореалізації дітей з особливими освітніми потребами в умовах змішаного навчання.....	122
Чорноус О. В.	
Змішане навчання в умовах проєктування інформаційно-комунікаційного складника освітнього середовища гімназії	125
Шелестова Л. В.	
Змішана форма організації навчання в сучасній школі.....	126
Шпарик О. М.	
Підходи до організації освітнього процесу в умовах непрогнозованих впливів.....	128

ФОРМАЛЬНА, НЕФОРМАЛЬНА, ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Алексєєва С. В.	
Дидактичний концепт сучасної освіти в інформаційному суспільстві.....	131
Загорулько М. О.	
Вплив пандемії COVID-19 на формальну шкільну освіту.....	133
Тишковець М. Д.	
Форми і методи навчання вчителів нової української школи Форми і методи післядипломного навчання вчителів.....	135
Ткачов С. І., Ткачов А. С.	
Неформальне навчання в контексті реалізації концепції неперервної освіти фахівця впродовж усього життя.....	137

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ, ТЕХНОЛОГІЇ, МЕТОДИКИ, МЕТОДИ, ПРИЙОМИ І ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

Andrejeva Rita	
The development of creation and business acumen in preschool.....	140
Babenco O. V.	
Contemporary communication and multimodal meaning-making in language education....	142
Babenco O. V.	
Online service learningapps.org as an effective platform for the formation of students' foreign language communicative competence.....	144
Балануца О. О.	
Творчий розвиток майбутніх дипломатів у процесі професійної підготовки.....	146
Vychkova V. V., Babenko O. V.	
Key challenges for the higher education in the 21st century.....	148